

AIB-DEV-8/2011.
(AIB-DEV-8/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

**az Országgyűlés Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottsága
a 2002-2010 közötti lakossági devizaeladósodás okainak feltárását, valamint az
esetleges kormányzati felelősséget vizsgáló albizottságának**

**2012. január 25-én, szerdán, 11 óra 03 perckor
az Országház főemelet 58. számú tanácstermében
megtartott üléséről**

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Napirendi javaslat

1. Az albizottság jelentéstervezetének, valamint a beérkezett észrevételek megvitatása
2. Döntés az elfogadott jelentés alkotmányügyi bizottsághoz történő benyújtásáról
3. Egyebek

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	2
<i>Az ülés megnyitása</i>	5
<i>A határozatképesség megállapítása; a napirendi javaslat ismertetése, elfogadása</i>	5
<i>Az albizottság jelentéstervezetének, valamint a beérkezett észrevételek megvitatása</i>	5
<i>Elnöki bevezető</i>	5
<i>Hozzászólások, észrevételek, javaslatok</i>	8
<i>Döntés Volner János, a Gazdasági és informatikai bizottság alelnöke (Jobbik) bizottsági ülésen történő felszólalásáról</i>	8
<i>Döntés az albizottság jelentéstervezetének elfogadásáról</i>	14
<i>Albizottsági javaslatok az Országgyűlés felé</i>	14
<i>Határozathozatal</i>	15
<i>Döntés az elfogadott jelentés alkotmányügyi bizottsághoz történő benyújtásáról</i>	16
<i>Egyebek</i>	16

Az ülés résztvevői
A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Papcsák Ferenc (Fidesz), az albizottság elnöke

Dr. Vas Imre (Fidesz), a bizottsága alelnöke
Dr. Horváth Zsolt (Fidesz)
Kozma Péter (Fidesz)
Dr. Steiner Pál (MSZP)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Molnár Attila (Fidesz) Kozma Péternek (Fidesz)
Dr. Ipkovich György (MSZP) dr. Steiner Pálnak (MSZP)

Hozzászóló:

Volner János, a Gazdasági és informatikai bizottság alelnöke (Jobbik)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 03 perc)

Az ülés megnyitása

A határozatképesség megállapítása; a napirendi javaslat ismertetése, elfogadása

DR. PAPCSÁK FERENC (Fidesz), az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Engedjék meg, hogy nagy szeretettel köszöntsem önöket az Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottság 2002-2010 közötti lakossági devizaeladósodás okainak feltárását, valamint az esetleges kormányzati felelősséget vizsgáló albizottságának mai napra kitűzött rendes ülésén.

Megállapítom, hogy határozatképesek vagyunk. Gaudi-Nagy Tamás képviselő úr tegnap telefonon értesített arról, hogy nem tud a bizottsági ülésen részt venni az Európai Tanácsban, illetőleg az Európai Parlamentben vállalt szerepe folytán. Dr. Steiner Pál képviselő úr Ipkovich György urat, Kozma Péter úr pedig dr. Molnár Attila képviselő urat helyettesíti.

Az albizottságunk hosszú ideje ülésezik ebben a tárgykörben, és elég jelentős munkát végeztünk. Engedjék meg, hogy ezúton is megköszönjem a képviselő uraknak és az apparátusunknak a munkáját és minden érdeklődőnek és a hozzászólóknak.

A mai napra három darab napirendi pontot irányoztam elő. Az 1. napirendi pont az albizottság jelentéstervezetének, valamint a beérkezett észrevételeknek a megvitatása; a 2. döntés az elfogadott jelentés alkotmányügyi bizottsághoz történő benyújtásáról; a 3. pedig az egyebek. Van-e olyan képviselő, akinek az előzetesen meghirdetettekől eltérően van más napirendi pontra tett javaslata, indítványa? *(Nem érkezik jelzés.)* Úgy látom, hogy nincs. Akkor szavazunk a kérdésben. Aki ezzel egyetért, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)*

Megállapítom, hogy egyhangúlag elfogadtuk a napirendi ponti ajánlást.

Az albizottság jelentéstervezetének, valamint a beérkezett észrevételek megvitatása

Elnöki bevezető

Most pedig áttérnénk az 1. napirendi pontban az albizottsági jelentéstervezetnek, illetőleg a beérkezett indítványoknak, észrevételeknek a megvitatására.

Minden képviselő megkapta azt a jelentéstervezetet, amit jómagam, illetőleg Schepp Zoltán közgazdász és dr. Szebellédi István közgazdász urak közreműködésével, bevont szakértőkkel készítettünk. A szakértőkkel szerződést kötöttünk, aminek megfelelően határidőben teljesítettek, elkészítették a jelentéstervezetet. Személyemben instrukciókat, illetőleg indukciókat adtam számukra; átadtunk minden okiratot, minden meghallgatási jegyzőkönyvet, minden, egyébként a hitelfelvevők egyesületeitől, szervezeteitől kapott észrevételt, minden szakértőtől, bevont és be nem vont szakértőtől kapott indukciót, valamennyi elektronikus levelet, amit egyébként megkaptunk, az összes meghallgatott jegyzőkönyvét. Ez alapján ők az elnöki áttekintést mint fő alapot... - ez alapján készítették egy tervezetet, amit a képviselők megkaptak és kézhez vehettek határidőben. Szabtunk egy határidőt, hogy erre a képviselők észrevételeket tehettek. A kormány a mai napon tett elektronikus formában észrevételt, illetőleg a Szocialista Párt frakciója véleményt formált a tervezetünkkel összefüggésben - Steiner Pál képviselőtársam jegyzi ezt az iratot. Ez alapján, azt gondolom, hogy egy nagyon-nagyon komoly anyag született, egy példátlan eseménysorozat okainak feltárása kapcsán. Ha a devizaeladósodás mértékét nézzük, sohasem figyeltünk igazán oda magára az irtatlan mennyiségű összegre: 300 milliárd volt 2002-ben az az összeg, amely terhelte a magyar családokat devizaeladósodottsági szintként, jelenleg, a 2010-es szám szerint pedig 6,6 billió, azaz 6600 milliárd forintnyi összeg terhelte. Nyilvánvalóan nem volt az érdektelen, hogy a Fidesz-KDNP-frakciók vezetőinek, illetőleg a

miniszterelnök úr kezdeményezésre magam indítványoztam az alkotmányügyi bizottságnál ennek az albizottságnak a létrehozását. Drámai helyzetbe sodródtak a családok ennek az összegnek a kapcsán, és azokat a kérdéseket, amelyeket a bizottságnak az alkotmányügyi bizottság megfontolásra, illetőleg felvételre javasolt, erre kívántunk az elmúlt időszakban választ adni.

Reményeim szerint ez az anyag, amely természetesen publikussá válik... - arra kérem majd az apparátust, hogy tegyék fel az alkotmányügyi bizottság honlapjára, illetőleg az elfogadást követően minden érintett, amennyiben elfogadjuk, megvitatjuk, ezt kapja meg. De néhány gondolatot engedjenek meg. A meghallgatások során kiderült, ha összegezni kell - nem egyszerűsíteni szeretném, hanem összegezni -, minden meghallgatotti kör során számomra a napnál világosabbá vált az a tény, hogy mindenki a felelősséget magától csak eltolni, eltaszítani szerette volna. A szocialista kormányok pénzügyminiszterei úgy értékelték, úgy látták, hogy nekik ezzel igazából különösebb dolguk nem volt, miközben egyébként az anyag legfontosabb megállapítása talán ez, hogy a lakástámogatási rendszer kamattámogatási politikája, amely egyébként az építőiparra jelentékeny és jótékony hatást gyakorolt, annak a kamatterhe a GDP-hez viszonyítva 0,1 százalékot tett ki még 2002-ben, a kormányváltáskor. Ha ez a rendszer marad, akkor 2010-re 0,7 százalékot tett volna ki a GDP-hez képest. Tehát nem igaz az az állítás, hogy a költségvetésre ez óriási hatást gyakorolt volna.

Ezek a számítások úgy alakultak ki, hogy nem vettük figyelembe egyébként a lakásépítésnek azt a tendenciáját, amely 2002-ben elindult, csak a gazdaság állapotát vették a szakértők figyelembe, tehát az egyébként 2004-ben, 2005-ben megroppant gazdasági mutatókkal kalkuláltak a szakértőink, és így állapították meg, hogy 0,8 százalékos GDP-hez viszonyított százalékos terhet jelentett volna a költségvetésre. Ezzel szemben maga ez a 6600 milliárd forintos teher - ami egyébként terheli - GDP-hez viszonyított aránya 24 százalékos, tehát látható, hogy mekkora az eltérés. Nyilvánvalóan azt lehet látni, hogy az előző kormányzati ciklus nyolc évének kormányait jelentős mértékben terheli az a felelősség, hogy nem avatkoztak közbe, és a munkaszervezeteket - ez a meghallgatásokból kiderült, az anyag pontosan rögzíti, és ez az elemzések során (*Volner János megérkezik.*), szervusz, képviselő úr, nyilvánvalóvá vált a számunkra is, illetve a meghallgatott személyek nyilatkozatai alapján. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete - amely egy alkotmányos szerv volt - státusát lényegében degradálták az előző kormányzati ciklusban, és egy kormányzati szervvé minősítették, ezáltal lényegében a beavatkozási eszközei is redukálódtak, ez egyértelművé vált.

A Magyar Nemzeti Bank tekintetében pedig, ha nem is felmentést tudok az ő számunkra adni, de azt gondolom, hogy a Magyar Nemzeti Bank, bár többször jelezte a kormánynak, megfelelő szankcióval, eszközökkel nem tudott odahatni. Nem volt az véletlen, hogy a tavalyi év végén én magam voltam az, aki előterjesztőként jegyeztem a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének, valamint a Nemzeti Banknak az esetleges, lehetséges összevonását, amelyet mély és erős kritika alá vont az Európai Bizottság az elmúlt időszakban, és politikai témává tett, miközben egyébként az Európai Bizottságnak ismernie kellett volna vagy ismernie kellene a magyar helyi viszonyokat, és látni azt, hogy magyar családok százezrei mentesülhettek volna, illetőleg nem kerültek volna abba a helyzetbe, ha egy nagyon erős pénzügyi felügyeleti rendszer, egy egységes pénzügyi felügyeleti rendszer, amely a nemzeti banki jogkörökkel és a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete jogkörével is rendelkezne, abban az esetben, ha ez a két szervezet egységes lett volna vagy lenne, mint ahogy más országokban egyébként így van, akkor nyilvánvalóan meglettek volna azok a jogi eszközök, amelyekkel be tudott volna érdemben avatkozni a banki politikába.

Egészen mély részletekbe nem igazán tudott a bizottság belemenni, tehát nem tudtuk például azokat az eseteket körültekintően vizsgálni, hiszen erre se idő, se energia nincs, de csak egy példát hadd mondjak el önöknek. Nem tudtuk azt vizsgálni, pedig az anyag

szempontjából csak színezte volna vagy erősítette volna az állításainkat, amelyek az anyagból kiviláglanak, hogy a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének a bankok üzletszabályzatait például el kell fogadnia. Az üzletszabályzat határozza meg a bankok működési rendjét, belső rendjét, de a módosításokhoz már csak észrevételeket fűzhet az előző ciklus normái szerint. Tehát igazából, ha a bank az üzletszabályzatot módosítja vagy módosította, abba már nem tud beavatkozni érdemben a PSZÁF, legalábbis az előző ciklusban ez így volt. Jelenleg ezek a jogosítványok rendelkezésre állnak, tehát a módosításokhoz is kapcsolódik - ezt csak egy kis színesnek próbáltam önöknek elmondani, de számtalan ilyen típusú probléma merült fel az előző ciklusban.

Az én személyes meggyőződés az, és abban a levélben, amelyet a bizottság számára is nyilvánvalóvá tettem - Gyurcsány Ferencnek miniszterelnökként 2005 decemberében egy választópolgárnak írott levélről van szó -, nyilvánvalóvá vált mindannyiunk számára, hogy Gyurcsány Ferenc mint kormányfő pontosan tudta azt, hogy milyen kockázatokkal jár a devizahitelezésnek az árfolyamkockázata a családokra nézve. Azonban ő a fiskális szempontokat vette figyelembe, a devizahitel-felvevésnek azt a metodikáját követte, hogy ez a GDP-re, a GDP-növekedésre, ami egyébként - a gazdaság megtorpanása - már akkor csökkenő tendenciát mutatott, jótékony hatással bír, tehát a lakossági fogyasztás élénkítésében volt érdekelt, egy mesterséges, egyébként gazdasági teljesítménnyel alá nem támasztott GDP-növekedést indukált ezzel, illetőleg nem fékezett meg, és nem terelt vissza az általa is ismert - ez a levélből kiderül -, egyébként tiszta és rendezett formába, amellyel megakadályozhatta volna, hogy a családok ebbe a helyzetbe kerüljenek.

Természetesen a Bankszövetség vezetőit is meghallgattuk, ezt az anyag pontosan rögzíti. Számomra Patai elnök úr nyilatkozata mértékadó, és nagyon jólesett, hogy itt megtette azt, amit az emberek százezrei vártak, hogy elnézést kért azért, mert nem látta előre ennek az esetleges kormányzati, politikai és egyéb kockázatait, a másik megnyilatkozása pedig az volt, hogy nem hívták fel kellő súllyal vagy hangsúlyosan vagy erősen az emberek figyelmét az árfolyamkockázat veszélyeire. Tehát ő lényegében a bizottságban elnézést kért a családoktól, persze ez már késő bánat, mert igazából ezt hamarabb kellett volna megtenni. Mint polgármester csak azt tudom önöknek mondani, hogy reggel hat órától fogadóórát tartottam Zuglóban, és a tízpercenként érkező választópolgárok, érdeklődők 30 százaléka devizaeladósodott hitelfelvevő, és csapdában van. Éppen ezért gondolom azt, hogy a felelősséget nekünk ki kell mondanunk a kormány tekintetében, de természetesen nyilvánvalóan a polgároknak is van felelőssége, tehát egy nagyobb tájékozottságot, egy nagyobb körültekintést természetesen el lehet várni az emberektől. Mi erre majd javaslatot is fogunk tenni egyébként kifejezetten az oktatási rendszerre vonatkozóan, hiszen az embereknek az alultájékozottsága azért megvan ezekben a kérdésekben, nem jártasak ezekben a problémákban, nem ismerik fel azokat a veszélyeket, amelyek a hitelszerződésekben kockázatként rejlenek. Felnőtt emberekről beszélünk természetesen, tehát akkor járunk el korrekt módon, ha ezt megemlítjük az anyagban, hogy az embereknek is volt és van felelőssége, de azt gondolom, hogy a legnagyobb felelősség - és ez teljesen egyértelmű - az előző kormányzati ciklus pénzügyi ágazatával foglalkozó szereplőit illeti; itt a pénzügyminiszterekre és a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletére, illetve annak a tönkretételére gondolok.

Van még két munkaszervezet, amellyel nem foglalkoztunk, de az anyag már említi, ez a fogyasztóvédelem szerepe, itt most a teljes hiteldíjmutatókra gondolok, ami egyébként egy garanciális eszköz lenne alapvetően, tehát az emberek tájékoztatására szolgálna, hogy az emberek pontosan tudják, mennyi terheli őket, ezzel szemben valójában a spekuláció eszközzé vált a kormányzati ciklus végére, 2008-ra, 2010-re a teljes hiteldíjmutató. Még a köztévében és a kereskedelmi tévékben is nyilvánvalóan látható volt, hogy több mint kétszáz

százalékban házhoz vittek pénzeket pénzügyi közvetítőkön keresztül, drámai helyzetbe hozva akkor már egészen szerény és nehéz helyzetben lévő családokat, amellyel a szegénységnek a mélyebb részeibe sodorták az embereket, tehát 2-3 százalékos THM-ekkel adtak személyi kölcsönt. Ebből a szempontból a fogyasztóvédelem, a fogyasztóvédelmi állami szervezetrendszer nagyon-nagyon súlyos mulasztásban volt, hogy nem lépett fel hatékonyan, és természetesen a Versenyhivatal, illetőleg a versenyszabályozással foglalkozó vagy a tisztességes versenyt vizsgáló állami munkaszervezetek, amelyeknek egyébként a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletével, a kormánnyal - amikor már 2004 és 2005 környékén láthatóvá vált, hogy egy intenzív hitelfelvévesi óhaj jelenik meg a polgárok részéről, mert a lakástámogatási rendszer megszűnésével az emberek belesodródtak ebbe a helyzetbe - egy összehangolt kormányzati fellépést kellett volna indukálni. Egyik szervezet részéről sem indult el ez a kezdeményezés, sem a versenyhatóság, sem a fogyasztóvédelem, sem a PSZÁF részéről, akiknek ez a feladata és dolga lett volna.

A bizottságnak én elfogadásra javaslom ezt az anyagot. Természetesen, ha olyan építő jellegű kritika vagy észrevétel érkezik... - a Szocialista Párt egy koncepciózus, helyenként pedig meggondolatlan és méltatlanul durva hangneműnek minősítette a mi anyagunkat. Én azt gondolom, hogy inkább őszinte és nyers, nem baj, ha a dolgokat nevének nevezzük.

Arra tennék javaslatot - én most csak egy szót találtam -, hogy a 72. oldalon a "dilettáns" szót az első bekezdésből vegyük ki. Több ilyen nyers kifejezést használtunk, ha valakit megsértettem, természetesen elnézést kérek, de én ezt az anyagot vállalom személyemben. Tehát amennyiben bárki a meghallgatottak közül vagy bármely személy ezt szóvá teszi, még ha a bizottságunk el is fogadja, bármely hatóság előtt ezt én jó szívvvel fogom képviselni. Úgyhogy, ha észrevétele van a tisztelt képviselőknek, akkor természetesen tárgyaljuk meg, ha olyan, akkor természetesen be is fogadom, tehát nyitott vagyok a vitára.

(Jelzésre:) Alelnök úr!

Hozzászólások, észrevételek, javaslatok

DR. VAS IMRE (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Javaslom a 17. oldaltól a 20. oldal tetején az első pipáig elhagyni ezeket. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Igen, ez az elnöki áttekintésből való. Ezt befogadom. *(A bizottság munkatársának jelzésére:)* Akkor erről szavazzunk! Aki a dr. Vas Imre alelnök úr által tett javaslatot, mely szerint a 17-20. oldalig az elnöki áttekintéssel foglalkozó részt töröljük, elfogadja, azt kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Öt. Nemmel szavazott? *(Senki sem jelentkezik.)* Tartózkodik? *(Szavazás.)* Két tartózkodás.

Döntés Volner János, a Gazdasági és informatikai bizottság alelnöke (Jobbik) bizottsági ülésen történő felszólalásáról

(Jelzésre:) Steiner Pál képviselő úr jelentkezett; és körünkben van Volner János, a gazdasági bizottság alelnöke, köszöntöm önt. Meg kell szavazzuk, hogy megszólalhat-e. *(Szavazás.)* Elfogadjuk. Bekorlátozzuk-e a hozzászólását? *(Nem érkezik jelzés.)* Nem korlátozzuk be, de az időpont miatt - Steiner képviselő úrnak el kell menni - arra kérem a képviselő urat, hogy majd röviden és a lényegét összefoglalva mondja el - gondolom - a Jobbik álláspontját.

Steiner képviselő úr, parancsoljon!

DR. STEINER PÁL (MSZP): Tisztelt Elnök Úr! Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Bizottság! A következő néhány szempontot szeretném megemlíteni. Először: a frakcióm álláspontját szeretném fenntartani, amelyet - helyesen határozta meg az elnök úr - én jegyeztem, de természetesen nem a saját egyéni véleményem, hanem a frakció pénzügyi szakemberei által is kontrollált és ellenőrzött anyag.

Ami a mi véleményünket illeti, az teljesen nyilvánvaló, ha a szakmai szempontokat nézzük, akkor megállapítható, hogy ez egy más álláspont és egy más felfogás.

Ami a minősítést illeti, ott azért jeleztük ezeket a minősítéseket, mert én ezt az anyagot úgy is tekintetem, mint egy szakértők által elkészített anyagot. Egyébként van szerencsém mind a két szakértő urat személyesen ismerni, tudom, hogy jó szakemberek, ebből következően nagyon komolyan kell venni az általuk leírtakat, de még ilyen nagynevű szakembereknél is, azt kell hogy mondjam, nem helyes, ha a szakértők mondjuk az egyik kormány tevékenységét cinikusnak minősítik. Ez nem szakmai álláspont, ez egy politikai álláspont. Természetesen, ha a kormánypárti képviselők cinikusnak minősítik, az rendben van, de egy szakértő részéről ez nem helyénvaló. Ezért én javaslom a többségnek, hogy mindazokat a minősítéseket, amelyekben a kormány tevékenységét kifejezetten politikai alapon minősíti a szakértői anyag, azt szíveskedjenek kivenni, illetőleg átfogalmazni. Az általam átnézett anyagban ez volt számomra a legdurvább, amikor a "Gyurcsány-kormány felelőtlen és cinikus magatartása" című kitélt tartalmaz két, egyébként neves, tudományos ranggal rendelkező szakértő véleménye.

ELNÖK: Ezt magamra vállalom, képviselő úr!

DR. STEINER PÁL (MSZP): Ezért javasoltam.

ELNÖK: Nem a szakértők megfogalmazása, az enyém.

DR. STEINER PÁL (MSZP): Ezért javasoltam, és gondoltam is, hogy valószínűleg így lehetett.

Van az anyaggal kapcsolatosan, illetve a megállapításokkal kapcsolatban két olyan állítás, amelyekkel szemmel láthatóan az anyag nem akar mit kezdeni, illetőleg eliminálja. A devizahitelek helyzetét az én ismereteim szerint a szocialista kormányok örökölték, nem ők találták ki, nem az ő kormányzati idejükben jött létre ez a konstrukció, és a korábbi jegybankelnök, Járai úr is a kialakításában tevékenyen részt vett, illetve bankelnökként ezt jóváhagyta. Ezért azt állítani az anyagban, hogy csak és kizárólag a Gyurcsány-kormány felelőssége áll fenn, ez egy jelentős csúsztatás és egy jelentős elfogultság, az első Orbán-kormánytól kezdve valamennyi kormány tevékenységét kellett volna ebben szakmailag minősíteni, az Orbán-kormány tevékenysége ebben az ügyben teljes mértékben elmaradt.

A másik, amit szeretnék megemlíteni, ez a hitelkockázat kérdése. Itt Simor elnök úr nagyon világosan elmondta a bizottság előtt - akik emlékeznek rá, meg tudják erősíteni -, hogy nincs ma olyan számítási modell a világban, amellyel ki lehetne számítani az árfolyam kockázatát tíz évre előre. Ezek a hitelfutamidők esetenként nem is tízévesek, hanem ennél sokkal többek. Tehát nyilvánvalóan az a hitelnyújtási feltétel, miszerint a hitel árfolyamát egy más devizához kötné a hitelező, ez egy olyan gazdasági jelenség volt, amit akkor stabilnak hittek az árfolyam szempontjából, hiszen pontosan abban bíztak, hogy a svájci frank, illetve az euró nem fog olyan hullámzást nyújtani, mint a forint a többi árfolyamhoz képest. Ehhez képest - a gazdasági válságok és Magyarország gazdasági helyzetének az okán - ez másképp történt. Szerintem ezt a problémát kormányzati felelősségbe utalni szakmailag megint egy rendkívül kifogásolható helyzet.

Van egy harmadik dolog, amelyben viszont lényegében, azt gondolom, egyet gondolunk az elnöki áttekintéssel, nevezetesen az, hogy ez kétségkívül egy társadalmi jelenség, hogy a hitelnyújtók rendkívüli monopolhelyzetben vannak a hitelezőkkel szemben, sőt azt kell mondjam, hogy a hitelező lényegében az államigazgatási - ha szabad ezt a régi fogalmat még használni, mert most közigazgatási -, tehát közigazgatási ügyfél helyzetében van, szó sincs arról, hogy ez egy polgári jogi szerződés, szó sincs arról, hogy itt a feleknek

egyenrangú helyzetük van. Ebből következően a jogalkotónak szerintem - és ebben mi készséggel rendelkezésre állunk - nagy feladatai vannak a tekintetben, hogy ezt a helyzetet megszüntesse, és ezért is tettük meg ezt a javaslatunkat, ami a jogi képviselőt, illetve a magáncsőd intézményét újra felveti. Csak szeretném megemlíteni - szerintem egy kicsit versenyellenesen is -, ma bevett gyakorlat, hogy a pénzügyi intézetek megmondják a hitelezőknek, hogy melyik közjegyzőhöz kell elmenni, melyiket veheti igénybe, miközben a közjegyzőnek az okiratba foglalás és az irat ismertetése a kötelezettsége, nem pedig a kockázatokra való felhívás, illetve egy teljes körű jogi képviselő. *(Az elnök bólint.)* Ezért is tettük meg ezt a javaslatot.

Szeretném viszont pozitívként megemlíteni, hogy a szakértői anyagnak az nagy erénye, hogy először mondja ki - és örülök, hogy ezt az elnök úr a magáénak vallja - azt a sajnos nem népszerű tény és helyzetet, hogy a hitelt igénybe vevők fel kell mérni a saját gazdasági helyzetét, és ehhez képest kell neki a hitelre-képességét mérlegelni, amikor valamilyen hitelt felvesz. Én is tudnék számos példát mondani, a ma reggeli beszélgetésemet idézném vissza egy vezető újságíróval, aki a végtörlesztés előtt pár hónappal vett fel hitelt, és máris duplája a bank követelése annak, mint amennyi hitelt felvett. Tehát ezek sajnos rendkívül kezelhetetlen helyzetek, és ezt sem politikai demagógiával, sem szociális intézkedésekkel nem lehet helyettesíteni.

Végül, az ellenzéknek kötelessége azt is elismerni, ha valami jó történik ebben a Házban, ez persze nagyon ritkán történik meg, de ezzel együtt el kell ismernem, hogy Papcsák elnök úr ezt az albizottságot olyan módon vezette, amely nem szokásos ebben a Házban, ezt más bizottságok tagjaként is meg tudom erősíteni. *(Derültség.)* Itt azok a furcsa dolgok történtek meg, hogy az elnök úr elfogadta az ellenzék javaslatait, elrendelte a meghallgatásokat, és ha szükséges volt, akkor meg is hosszabbította ennek a bizottságnak a munkáját, amit a politikai korrektség keretein belül szeretnék az elnök úrnak elismerni - remélem, nem lesz ebből baja. *(Derültség.)* Azt szeretném ezzel kapcsolatban mondani, hogy ha ilyen típusú együttműködés alakulhat ki a jövőben a kormánypárt és az ellenzék között, akkor mi a jövőben is partnerek vagyunk az ilyen típusú bizottsági munkában.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönjük. Mielőtt megadnám Volner Jánosnak a szót, rögzíteni szeretném, hogy mindazok a megjegyzések, amelyek az előző kormányzati ciklust minősítik - és politikai tartalmú nyilatkozatokat tartalmaznak, miután mi politikusok vagyunk, ezért ezeket ne rejtjük véka alá -, természetesen tőlem származnak, és a szakmai mag pedig, a jegyzőkönyv számára ezt fontos rögzíteni, a szakértői anyag természetesen a két úrnak a szellemi terméke. Ők ezt tudva fogadták el az én felkérésemet, hogy rakjuk össze a két ünnep közötti, illetőleg az ünnepek utáni időszakban, az év elején mint boldog új év ezt a szakanyagot, ezt a tanulmányt vagy összefoglaló jelentést. Tehát a politikai tartalmú nyilatkozatokat magamra vállalom, és természetesen bármely hatóság előtt vállalom ezeket.

A javaslatok tekintetében megpróbálom a kötelező jogi képviselőt, a magáncsőd kérdését és az önkéntes indítványait összegezni, és majd a végén tennék arra javaslatot összefoglalóan, hogy mi a bizottság javaslata. Természetesen néhány dologgal mi magunk is egyetértünk, ilyen a magáncsőd jogintézményének kidolgozása, bevezetése. Felkérnénk a kormányt, és egyetértünk a képviselő úrral ebben, hogy a pénzügyi tranzakcióknál, a hitelintézetekkel összefüggő szerződések megkötésénél vizsgálja meg annak a lehetőségét, hogy jogi képviselőt vehessenek igénybe az emberek - ez szerintem egy nagyon indokolt dolog.

Mielőtt átadnám a szót Volner Jánosnak, még van egy kötelességünk. Arról majd szavazunk, Steiner képviselő úr, és nagyon szépen köszönöm, hogy így értékelte a bizottsági vezetési gyakorlatomat, nem először vagyunk mindketten tagok egy bizottságban, a BKV-

vizsgálóbizottságban is ott ültünk... *(dr. Steiner Pál: Az nem volt ekkora élmény!)* De izgalmasabb volt, mert míg az egyik bizottsági ülésen ott ült a meghallgatott, a másikon már előzetesben volt. *(Derültség.)* Ilyen veszély bennünket nem fenyeget. *(Jelzésre:)* A hátsó sorban integetnek, hogy nem biztos. *(Derültség.)*

Megkaptuk a kormánytól is az átiratot, illetőleg a véleményt. A fellistázott vélemények közül a megjegyzést a 12. oldalhoz, a megjegyzést a 15. oldalhoz és a megjegyzést a 30. oldalhoz természetesen be tudom fogadni. A megjegyzés a 43. oldalhoz, a megjegyzés a 45. oldalhoz, a 60. és a 71. oldalhoz olyan vélemények, amelyek nem érintik az anyagot, csak a kormány véleményét tükrözik, tehát nem szükséges erre vonatkozóan korrekciót alkalmaznunk, úgy ítélem meg, de szavazásra teszem fel a kérdést. Mivel az első hármat befogadtam, az utóbbi négyet, a 43., a 45., a 60. és a 71. oldalhoz kapcsolódót én magam nem támogatom, ez a kormány véleménye, de ha a bizottság úgy ítéli meg, hogy építsük be, akkor természetesen beépítjük.

Most szavazás következik. Kérdezem a bizottságot, hogy elfogadjuk-e a kormány észrevételét, bár nem szükséges, én tartózkodni fogok ebben a kérdésben. Kérdezem a bizottságot, hogy elfogadják-e a kormány észrevételét, és építsük-e be azt. *(Nincs jelentkező.)* Ki az, aki nemmel szavaz? *(Nincs jelentkező.)* Tartózkodás? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy 7 tartózkodással hallgatólagosan tudomásul vettük, de az anyagot nem érintő változtatást nem eszközlünk.

Most pedig Volner János következik, aki nem tagja a bizottságnak, de gondolom, a Jobbik álláspontját kívánja elmondani. Köszönjük szépen, hogy eljött.

VOLNER JÁNOS, a Gazdasági és informatikai bizottság alelnöke (Jobbik): Nagyon köszönöm, elnök úr. A téma hosszú és összetett, de igyekszem majd összefoglalóan, lehetőség szerint tömören ismertetni az álláspontunkat.

Először is arra hegyezném ki a mai álláspontunk ismertetését, ami különbséget jelent a bizottság által letett anyag és a Jobbik álláspontja között.

Fel szeretném hívni arra a figyelmet, hogy ez az úgynevezett carry trade típusú hitelezés, amit a jelzáloghiteleknél a bankok megvalósítottak, a lakosság hosszú távú jelzáloghitelezésére egy teljesen alkalmatlan termék. Ez már önmagában is felveti azt, hogy hibás terméket értékesítettek tömegével a bankok, ugyanis teljesen nyilvánvaló az, hogy egy pénzügyi képzettséggel nem rendelkező magánszemély nem lehet annak a képességnek a birtokában, hogy egy húszéves futamidejű hitelnél a várható kamatpályát, a várható árfolyamkockázatokat mérlegelje, és ennek alapján döntsön. *(Dr. Steiner Pál távozik az ülésről.)* Ilyen módon tehát én önmagában ezt a hiteltípust sem tartom alkalmasnak arra, hogy ezen a piacon megjelenjen. Csak jelzem a képviselőtársaimnak, gazdaságpolitikusként, olyan képviselőként, aki 16 évet az üzleti szférában dolgozott, hogy ezt tipikusan vállalati piacokon és rövidebb időtávokon alkalmazzák, ráadásul ezt oly módon teszik, hogy bizonyos biztosításokat kötnek, ellentétes devizapozíciókat vesznek fel, mint ami épp a tranzakcióban szerepel, és ilyen módon hatástalanítják, vagy legalábbis csökkentik a devizaárfolyamok volatilitásának hatásait az adott ügyletre. Ebben az esetben a jelzáloghitelezés hazai gyakorlatánál erre még csak kísérletet sem tettek a kereskedelmi bankok, tehát a lakossági ügyfeleknek soha nem kínáltak fel olyan terméket - egészen a közelmúltig, amikor is egyébként a kormány nyomására sikerült ezt bevezetni -, amely ezeket a hatásokat képes lett volna kiküszöbölni.

El szeretném azt is mondani, amit találtunk a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének tavaly féléves jelentésében, hogy a hitelintézeti szektorról láthattunk egy teljes tükröt, és ebben gyakorlatilag az összes fontosabb mutatószám benne volt. A hazai hitelintézeti szektor forrásoldalon beszerzett egyéb devizában - ebbe az egyéb devizába gyakorlatilag az eurón kívül minden beletartozik - 1627 milliárd forintnyi hitelt, ez az akkori

árfolyamon érvényes, és a teljes spektrumát lefedi a hitelezésnek, és ehhez képest kihelyezett egyéb devizában 7617 milliárd forint hitelt. Ez azt jelenti, hogy körülbelül a hitelállomány egyötöde mögött áll ténylegesen felvett, a bankok által felvett hitel, magyarul durván a 80 százalékát úgy hitelezték a hitelintézetek, hogy e mögött nem volt akkor devizapozíció.

Ezeket a hiteltípusokat most jelenleg nem is látjuk át, hiszen mérlegen kívüli tételként, úgynevezett swap-ügyletek formájában jelennek meg, és nem is látjuk át ennek a hitelezésnek a teljes magyarországi spektrumát. Én ugyan kikértem a swap-ügyletekre vonatkozó nyilvántartást az MNB-től, de mivel mérlegen kívüli tétel, és nem egyszer az anya- és a leánybank viszonylatában mozognak ezek a pénzek, ezért gyakorlatilag a politikai döntéshozók számára is átláthatatlan a folyamat.

Ami elmondható: óriási kamatfelárat fizettek az ügyfelek, az idő előrehaladtával egyre nagyobb. A kereskedelmi bankok tisztességtelen módon jártak el akkor, amikor a svájci frank alapkamatát, ez a referenciakamatnak tekinthető értéket, amikor lefelé mozdult, akkor nem érvényesítették, illetve csak későn és kismértékben az árazásban. 2008 őszén volt egy jelentős csökkenése a svájci frank kamatának, ez aztán fél évvel később kezdett egyáltalán begyűrűzni a magyar hiteladósok törlesztőrészleteibe, akkor sem adták teljes egészében a bankok, csak egy részleges engedmény történt az ügyfelek részére. Jelenleg pedig, azt kell hogy mondjam, annyira átláthatatlan módon folyik a hitelek árazása, ha valaki közgazdasági, pénzügyi végzettség birtokában ma ki szeretné számolni, hogy mennyi lesz majd az adott adatok birtokában a törlesztőrészlet, arra képtelen lesz, egészen egyszerűen nem lehet ennek alapján kiszámolni. Ez tehát egy olyan átláthatatlan és szakmaiatlan helyzetet teremtett a bankvilágon belül, amivel teljesen nyilvánvalóan nem lehet azonosulni, ezt nem lehet elfogadni, ez ellen mindent meg kell tenni, és a hitelek transzparenciája felé kell elmozdulni.

El szeretném azt is mondani, hogy a hitelintézeti törvény szerint azok a hitelközvetítők, akik részt vettek a hazai devizahitelezésben, elvileg ugyanolyan szakképzettséggel, ugyanolyan szakmai tudással kellett hogy rendelkezzenek, mint a bankok - még egyszer mondom, ez az elvi előírás a hitelintézeti törvény előírásai szerint -, ehhez képest gyakorlatilag azt láttuk, hogy gyorstalpalókon végzett emberek kínálgatnak a lakosságnak hiteleket. A bankok a saját szakmai szabályaikat megszegve jelentősen magasabb jutalékot adtak ezért a kockázatos hiteltípusért, jelentősen magasabb volt a devizahitelezés esetén a jutalékuk ezeknek az embereknek. Teljesen nyilvánvalóan az egész hitelközvetítő lánc abban volt érdekelt, hogy minél nagyobb legyen a devizakihelyezés. Önmagában, éppen azért, mert a bankrendszer a saját szakmai szabályait áthágta és megsértette, ezért fordulhatott elő az a gyakorlat, hogy ennyire komoly lett a probléma, ennyire nagy lett az a veszteség, amit most kénytelen az állam, a lakosság és részben legalábbis a bankszektor magára vállalni.

Fontosnak tartom elmondani azt, hogy a lakossági szektoron kívül a vállalkozói szektor és az önkormányzatok is nagyon keményen érintettek a devizahiteles problémában. Én annak örülnék - és most elnök urat is biztatnám mint kormánypárti képviselőt -, hogy a kormány ezeknek a szektoroknak is foglalkozzon a devizacsapdából történő kiszabadításával, mert legjobban tudja az elnök úr, az önkormányzati szektorban nagyon komoly problémák lesznek: lesz egy turbulencia, a jövő évtől fogva megnő majd a fizetendő hitelek nagysága az önkormányzati szektorban. Ezeknek a kifizetése egyelőre még legalábbis kétséges.

Én egyébként egyetértek azzal, amit az elnök úr javasolt, hogy vonják össze a Nemzeti Bankot és PSZÁF-ot. Én azt gondolom, akkor működik jól a gazdaságpolitika, ha egy kézben összpontosul a monetáris politikai eszköztár és a prudenciális politikai eszköztár. Meggyőződésem az, ha az elnök úr javaslata hamarabb teret nyerhetett volna, és a szocialisták ezt felismerik, és nem felelőtlenül magára hagyják a devizahitelezést úgy folyni, ahogy folyt ebben az országban éveken keresztül, akkor ezt a jelentős makroszintű kockázatot a magyar pénzügyből gyakorlatilag ki lehetett volna venni, ki lehetett volna hagyni. Fontosnak tartom elmondani azt azonban, hogy a Jobbik álláspontja az, hogy a kormány mellett áll akkor is,

amikor a fiskális politikai eszköztárat és a monetáris politikai eszköztárat a kormányzati hatalom alá szeretné rendelni. Nekünk ugyanis meggyőződésünk az, hogy a kormány akkor tudja pontosan és jól tenni a dolgát, ha a teljes gazdaságpolitikai eszköztár a kezében van. Önmagában is rendkívül visszás helyzetet teremt az, hogy mivel a kormánynak nem volt ráhatása a Magyar Nemzeti Bankra, és jelenleg is annak lehetünk a tanúi, hogy a Magyar Nemzeti Banknak politikailag ellenérdekelt vezetése van a kormánnyal, ezért a Magyar Nemzeti Bank gyakorlatilag betart: mivel a tartalékrátára a kormánynak nincs ráhatása, ezért a Magyar Nemzeti Bank az Európai Központi Bank utasítására dönti el, hogy pénzsűkét vagy pénzbőséget okoz. Ez a hitelezésre is teljesen nyilvánvalóan kihat. Önmagában ezzel egyébként az egész folyamatot vissza lehetett volna fogni, ha elnök úr javaslata megvalósul.

Fel szeretném hívni arra a figyelmet, hogy akkor, amikor a bankok elkészítik a saját kalkulációikat a lakossági hitelezésnél, akkor nyilvánvalóan, ha egy grafikonon ábrázolnánk, egy sávot foglal ez az az érték, amelyen belül valószínűsítik a későbbi hitelállományt, a bedőlt hiteleket, a kamatpályát, a kockázatokat. Én azt gondolom, hogy akkor, amikor egy ügyfélnek bedől a hitele, és az ügyfél fizetésképtelenné válik, akkor meg kellene hagyni neki azt az esélyt, hogy akkor, amikor kénytelen kiszállni a hiteléből, elveszíti a jelzálog alapjául szolgáló ingatlanát, ne terheljenek rá további több millió forintot csak azért, mert a bank a saját jól képzett kockázatelemzői munkájának a részeként nem volt képes arra, hogy a várható kamatpályát és a várható országgockázatot előre jelezze. Nyilvánvalóan ennek a képességnek a hitelintézetek vannak a birtokában, nem pedig a természetes személyek, nekik nem kell ehhez érteni. Amikor a hitelintézethez fordul az ügyfél, akkor feltételezi azt, hogy kellő szakértelemmel képviselik majd az ügyét, és kellő szakértelemmel utána számolnak a lehetséges kockázatoknak.

El szeretném mondani azt is, hogy egyetértek elnök úrral abban, hogy a bankváltást, illetve a fogyasztóvédelem megerősítését meg kellene célozni, most ugyanis azt láthatjuk, hogy a hitelintézetek gyakorlatilag tartósan éveken keresztül röghöz kötötték az ügyfeleket, és nem alakult ki egy egészséges piaci verseny a hazai hitelintézetek között, nem alakult ki egy olyan, a kamatszintre is hatással lévő piaci verseny, ami képes lett volna önállóan is fogyasztóvédelmi intézkedésként funkcionálni.

Emlékeztetni szeretnék arra végezetül - és be is fejezem, elnök úr, és köszönöm a figyelmet -, hogy a Jobbik azért indította a saját aláírásgyűjtő akcióját, és gyűjtött össze több mint ötszáz ezer aláírást egy-két héten belül, mert úgy láttuk, hogy Magyarország nem lesz képes felállni a jelenlegi helyzetéből, ha a felvételi devizaárfolyamokon nem történik meg a forintosítás. Én örülök annak, hogy elmozdult a megoldás irányába a kormány, azonban tartok tőle, hogy ez a több száz milliárd forintos tehertétel, ami ilyen módon az államra és az államon keresztül az adófizetőkre hárul, tartósan képes lesz visszavetni a magyar gazdasági növekedést. Én tartok tőle, hogy a szocialista kormányzatok itt hagyott öröksége még hosszú évekig meg fogja nyomorgatni a magyar költségvetést, és bármilyen kormány lesz az elkövetkezendő években Magyarországon, ezzel az örökséggel együtt kell hogy éljen.

Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönjük. Abszolút mértékben egyetértek a képviselő úr által felvetettekkel, csak arra tennék utalást egy picit részlet tekintetében: ha valós verseny lett volna, és a bankváltás lehetősége meglenne - mint egyébként az európai országok szinte mindegyikében -, akkor nem valószínű, hogy tranzakciós díjat számolnának fel az utalások vagy a kezelési költségek tekintetében, amely egyébként a magyarországi pénzügyintézetek esetében extrabevételt hoz a pénzügyintézeteknek. Úgyhogy ezzel teljes mértékben egyetértek, mert egy valós verseny esetén teljesen természetes.

A másik a jóhiszeműség. Mindenképpen fontos, ha ezt a szót rögzítjük az emberek esetében, amelyre utalt a képviselő úr, alelnök úr: hogyha az ember bemeleg az ember egy

bankba, akkor azzal a jóhiszemű feltevással lépett be, hogy az ottani szakemberek az ő érdekeit is képviselik, tehát őt magát is képviselik, és bízhat az ottani emberekben, és nem kalkuláltak azzal - valljuk be, ez az esetek túlnyomó részében így volt -, hogy a bank érdekeit fogják képviselni és nem az emberek érdekeit fogják képviselni. Tehát azért ezt nagyon fontos kimondani.

Nagyon szépen köszönjük a gondolatait.

Döntés az albizottság jelentéstervezetének elfogadásáról

Most akkor rátérnénk először az anyag elfogadására. Más módosításunk volt? *(Jelzésre:)* Most el kell fogadnunk az összefoglaló jelentést. A Jobbik egyébként az összefoglaló jelentés tartalmát megismerte? Van ilyen információja az alelnök úrnak? Tehát ismerik az anyagunkat?

VOLNER JÁNOS, a Gazdasági és informatikai bizottság alelnöke (Jobbik): Ismerjük az anyagot, csak Gaudi-Nagy Tamásnak Magyarországot kell Strasbourgban képviselni, ezért nem tud jelen lenni. Mi ezt azért nem szeretnénk elfogadni, mert az előbb említett álláspontot képviseljük, és épp ezért sokkal tovább mennénk a helyzet rendezésében, mint a kormányoldal.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Akkor most első körben az összefoglaló jelentés elfogadása következik a módosításokkal egységes szerkezetben, tehát a Vas képviselő úr által, illetőleg általam tett pontosítások tekintetében, illetve a kormánytól befogadott észrevételek figyelembevételével. Ezt egyben teszem fel szavazásra.

Aki az összefoglaló jelentést elfogadja, az kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 5 igen, tehát egyhangúlag elfogadtuk.

Albizottsági javaslatok az Országgyűlés felé

Most pedig javaslatokat fogalmaznánk meg, természetesen az alkotmányügyi bizottság útján, az Országgyűlésnek, illetőleg a kormánynak, amennyiben erre mód és lehetőség van.

Felmerült itt is a közös gondolkodás eredményeként a magáncsöd jogintézményének a bevezetése; a magáncsöd jogintézményével összefüggésben az adósságrendezési eljárás szabályainak a kidolgozása lenne az első elem.

A második, hogy hangsúlyosan kerüljön beépítésre az általános iskolák felső tagozatai, valamint a középiskolák tekintetében a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályozások megismertetése, a banki tranzakciók minimális követelményeinek a megismertetése, tehát hogy ez az oktatási rendszerbe kerüljön beépítésre. Most is tananyag, tudomásom szerint a Nemzeti alaptanterv tartalmazza, azért korábban is beszéltek erről, de azt gondolom, hogy a fogyasztóvédelemnek és a banküzemnek a legfontosabb attribútumairól, jelesül a hitelszerződésről, a bankkártyáról, a technikai eszközökről beszéljenek a fiatalokkal az oktatási rendszerben, tehát az emberek legalább az alapismeretekkel tisztában legyenek, ha egy pénzügyi intézettel kapcsolatba kerülnek.

Azért, hogy a pénzügyi felügyelet hatékonyabban végezze a munkáját, ajánlást fogalmazunk meg a pénzügyi felügyelet irányába, hogy a feladatait hangolja össze a fogyasztóvédelmi, valamint a versenyfelügyeleti hatóságokkal. Ez nem volt gyakorlat, most ezt tegyék meg, esetlegesen végezzenek együtt vizsgálatokat, és így tovább. Azt gondolom, hogy ez egy nagyon fontos dolog, egy hangsúlyos elem, a versenyfelügyelet és a fogyasztóvédelem feladatainak az összehangolása, ha kell, akkor jogszabályi változtatásokat indukálva.

A kormány szükség szerint vizsgálja meg a pénzügyi intézetek, illetőleg a hitelközvetítő pénzügyi szolgáltatók, ügynöki szervezetek viszonyát, illetőleg a hitelfelvevőknek az ezekhez való viszonyát. Több ezerre tehető azoknak a száma - ez egy teljesen új társadalmi csoportot

jelent -, akik nem a pénzügyekkel kötöttek szerződést, hanem pénzügyi szolgáltatókkal, illetőleg hitelközvetítőkkel, és a reparációból, illetőleg a kormányzati, állami segítségnyújtási rendszerből kimaradtak. Tehát ezt mindenképpen tárja fel a kormány, vizsgálja meg, hogy ez mekkora társadalmi csoportot érint, mekkora összegben és milyen formában, a jogi eszközök módosításával vagy a jogszabályok módosításával hogyan emelhetők be ezek az emberek, ezek a családok a reparáció rendszerébe - az eszközkezelőre és más rendszerekre gondolok.

Felírtuk magunknak, hogy a pénzügyi szolgáltató, hitelközvetítő társaságoknál, esetleg szervezeteknél legyen elvárás, tehát a jogszabályok módosítását szeretnénk elérni a kormánynál és a parlamentnél, hogy szakirányú felsőfokú egyetemi végzettséggel rendelkezzenek, legyen ott legalább egy-két ember, aki ezzel rendelkezik - Volner János képviselő úr is említette ezt a problémát -, és meghatározott szakmai gyakorlattal. Tehát csak olyan emberek dolgozzanak ott, akik megfelelő szakmai felkészültséggel rendelkeznek, Kozma képviselő úr is javasolta ezt.

Még egy javaslatunk volt: a kormány vizsgálja meg annak a lehetőségét, hogy a pénzügyi tranzakciók esetében alkalmazható vagy bevezethető jogi támogatás, tehát jogi képviselet kötelező legyen-e avagy sem, ennek a jogi lehetőségét vagy ennek a jogintézménynek a kidolgozását, hogy a jogi képviselet kötelező legyen-e, ezt is szükséges, azt gondolom, megvizsgálni. Ezt a Magyar Szocialista Párt javasolta.

A Szocialista Párt javasolt még egyet, a kártalanítási és hitelkezelési terv megvitatását az Országgyűlés költségvetési bizottsága által, ezt én nem tartom indokoltnak mint javaslatot, tehát erről külön szavazást fogok majd kérni, minden más esetben, ha a képviselők nem tesznek indítványt, egyben szavazunk.

Kérdezem, hogy van-e más olyan, amit javasolnak a tisztelt képviselők. *(Nincs jelentkező.)* Ha nincs, akkor először a Szocialista Párt javaslatáról szavazunk, ami a kártalanítási és hitelkezelési terv elkészítése több lépésben. Ezt elfogadjuk? Aki támogatja ezt a javaslatot, az, kérem, szavazzon! *(Nincs jelentkező.)* Nem szavazat? *(Nincs jelentkező.)* Tartózkodás? 5 tartózkodással nem kapott többséget a javaslat.

Most pedig a javaslatunkat egyben tenném fel szavazásra.

Határozathozatal

Kérdezem a tisztelt képviselőket, hogy elfogadják-e az indítványomat az elmondottak szerint. Aki egyetért, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy 5 igen szavazattal a javaslatokat egyhangúlag elfogadtuk.

Most, ha más nincs ebben a körben, és nincs észrevétel... *(Jelzésre:)* Vas képviselő úr azt a magáénak mondja. *(Dr. Vas Imre felé:)* Volner képviselő úr javaslatát el tudjuk fogadni? Mert ő nem a bizottság tagja. *(Jelzésre:)* Rendben, akkor arra kérem a képviselő urat, hogy ismertesse még egyszer ezt az indítványt. *(Jelzésre:)* Jó, akkor ezt elfogadom, és akkor így tudunk róla szavazni.

Aki ezzel egyetért, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Volner képviselő úr indítványát is elfogadtuk.

Más észrevétel? *(Volner János jelentkezik.)* Tessék, parancsoljon!

VOLNER JÁNOS, a Gazdasági és informatikai bizottság alelnöke (Jobbik): Nekem lenne még, elnök úr, egy tiszteletteljes javaslatom. Azt kérem a bizottságtól, hogy a hitelek árazását vizsgálja meg, mert nagyon sokszor azt láthatjuk, hogy jelentősen magasabb a hitelkamat emelkedése, mint az országkockázat indokolná, ez mindenképpen önmagában is...

ELNÖK: Én összefoglalóan azért is tettem arra javaslatot, hogy a felügyelet a fogyasztóvédelemmel és a versenyfelügyelettel, tehát miután ezt a jegyzőkönyv tartalmazza,

ezt akkor beépítjük, tehát ebbe szerintem betudható, hiszen pontosan ez az árázáshoz hozzákapcsolódik.

Akkor ezt a napirendi pontot lezárhatjuk? *(Jelzésre:)* Igen. Akkor le is zártuk.

Döntés az elfogadott jelentés alkotmányügyi bizottsághoz történő benyújtásáról

A második napirendi pont a benyújtásról szól, ez egy egyszerűbb aktus, az elfogadott jelentés alkotmányügyi bizottsághoz történő benyújtásáról. Tehát a módosított összefoglaló jelentésünket, valamint az ajánlásunkat az alkotmányügyi bizottsághoz be kell hogy nyújtsuk, ezt kell elfogadnunk. Azt gondolom, hogy vita nélkül ezt el tudjuk fogadni; amit elfogadtunk, azt benyújtjuk, ez értelemszerű. *(Szavazás.)* 5 igennel elfogadtuk.

Egyebek

Az egyebek napirendi pontban van-e valakinek észrevétele? *(Nincs jelentkező.)* Nekem annyi lenne, hogy nagyon-nagyon szépen köszönöm a képviselő urak munkáját, minden hozzászóló munkáját, Anett, nektek, az apparátusnak is nagyon szépen köszönöm, és a gyorsíróknak, hogy gyorsan írtak *(Derültség.)*, és segítették ezt az egyébként valóban hosszú és terjedelmes munkát.

A bizottságunk befejezte a tevékenységét, határidőre, hála Istennek.

Nagyon szépen köszönöm a hitelfelvevők szervezeteinek, egyesületeinek és társadalmi csoportjainak, hogy megtisztelték a bizottság munkáját, és hozzá is szóltak, tényleg nagyon szépen köszönöm, hogy itt voltak és érdeklődéssel figyelték a munkánkat. Remélem, hogy szerencsésebben alakulnak az elkövetkező évek.

Nagyon szépen köszönjük, hogy eljöttek. A bizottsági ülést berekesztem.

Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra)

Dr. Papcsák Ferenc
az albizottság
elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Morvai Elvira és Podmaniczki Ildikó